МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ І ПСИХОЛОГІЇ
СХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ (Україна)
ІНСТИТУТ ХІМІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
СХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ (м. Рубіжне) (Україна)
НАУКОВА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «Соборність» (Україна)
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ІВАНА ФРАНКА (Україна)
ПІВДЕННОРОСІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(НОВОЧЕРКАСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ) (Росія)
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ, СОЦІОЛОГІЇ ТА ПРАВА (Азербайджан)
УНІВЕРСИТЕТ м. НІШ (Сербія)
ЗЕЛЕНОГУРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Польща)

Релігія, релігійність, філософія та гуманітаристика у сучасному інформаційному просторі: національний та інтернаціональний аспекти

Збірник наукових праць

(за матеріалами VII Міжнародної науково-практичної конференції від 26 – 27 грудня 2013 року)

Частина І

Рубіжне – Луганськ – Житомир – Новочеркаськ –
Баку – Ніш – Зелена Гура
2013 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ І ПСИХОЛОГІЇ
СХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ (Україна)
КАФЕДРА ПРАКТИЧНОЇ ФІЛОСОФІЇ ТА ТЕОЛОГІЇ
ІНСТИТУТ ХІМІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
СХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ (м. Рубіжне) (Україна)
КАФЕДРА ФІЛОСОФСЬКИХ ТА ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ІВАНА ФРАНКА (Україна)
КАФЕДРА ЕСТЕТИКИ, ЕТИКИ ТА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА
ПІВДЕННО-РОСІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(НОВОЧЕРКАСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ) (Росія)
КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ ТА ПСИХОЛОГІЇ
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ, СОЦІОЛОГІЇ ТА ПРАВА (Азербайджан)
ОРГАНІЗАЦІЯ МОЛОДИХ УЧЕНИХ
УНІВЕРСИТЕТ м. НІШ (Сербія)
ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВ
ЗЕЛЕНОГУРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Польща)

"Релігія, релігійність, філософія та гуманітаристика у сучасному інформаційному просторі: національний та інтернаціональний аспекти"

Частина І

Збірник наукових праць
(за матеріалами VII Міжнародної науково-практичної конференції від 26-27 грудня 2013 року)

За загальною редакцією к.філос.н. Журби М.А.

Рубіжне – Луганськ – Житомир – Новочеркаськ – Баку – Ніш – Зелена Гура

2013

УДК 3(045)
ББК60Я43
Ф 56

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту хімічних технологій Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (м. Рубіжне) (протокол № 3 від 26 грудня 2013 р.)

Редакційна колегія:

Гужва О.П., *доктор філософських наук, професор УкрДАЗТ (Україна)*
Гусейнов Сакит Яхья оглы, *доктор філософських наук, професор ІФСП (Азербайджан)*
Журба М.А., *кандидат філософських наук, доцент ІХТ СНУ ім. В. Даля (керівник) (Україна)*
Захарків М.Р., *кандидат історичних наук, доцент СНУ ім. В. Даля (Україна)*
Ільченко В.І., *кандидат педагогічних наук, доцент СНУ ім. В. Даля (Україна)*
Ісаєв В.Д., *доктор філософських наук, професор СНУ ім. В. Даля (Україна)*
Йованович Предраг, *професор Університета м. Ніш (Сербія)*
Коренюгина Т.Ю., *кандидат психологічних наук, доцент ПРИДПУ НП (Росія)*
Кузьміченко І.О., *кандидат філософських наук, доцент ІХТ СНУ ім. В. Даля (Україна)*
Лугуценко Т.В., *доктор філософських наук, доцент СНУ ім. В. Даля (Україна)*
Проценко В.О., *кандидат історичних наук, доцент ІХТ СНУ ім. В. Даля (Україна)*
Поліщук О.П., *доктор філософських наук, професор ЖДУ ім. І. Франка (Україна)*
Сапенько Роман, *доктор габілітований, професор Зеленогурського університету (Польща)*
Старостенко Т.М., *кандидат філолог. наук, доцент ХНПУ імені Г.С. Сковороди (Україна)*
Sena Mihailovic, *Institute of Serbian Culture Pristina-Leposavic (Serbia)*
Щербакова Л.І., *доктор соціологічних наук, професор ПРИДПУ НП (Росія)*

Релігія, релігійність, філософія та гуманітаристика у сучасному інформаційному просторі: національний та інтернаціональний аспекти: зб. наукових праць / за заг. ред. к.філос.н. Журби М.А. – Частина І. – Луганськ: ФОП Котова О.В., 2013. – 300 с.

Збірник містить матеріали учасників VII Міжнародної науково-практичної конференції «Релігія, релігійність, філософія та гуманітаристика у сучасному інформаційному просторі: національний та інтернаціональний аспекти». У збірці здійснюється багатоаспектний аналіз трансформації сучасної культури, духовності в інформаційному просторі з урахуванням специфіки й соціальної динаміки філософії, етики, естетики, мистецтва, психології, педагогіки, соціології, економіки, політики і права.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів та студентів.

УДК 3(045)
ББК60Я43

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір і точність наведених фактів, цитат та інших відомостей.

© ІХТ СНУ ім. В. Даля, 2013
© Колектив авторів, 2013
© ФОП Котова О.В., 2013

Василега П.А. _____ **228**
Міфи щодо клонування людини

Маловицька Л.Ф., Деревицька В.О., Дідич І.В. _____ **231**
Культурологічний зміст сучасної генетики:
спочатку було Слово?

Маловицька Л.Ф., Василюк Я.С., Шевчук А.В. _____ **234**
Трансцендентний вимір евтаназії: заперечення заповіді
«не вбивай» в сучасній культурі

Духовність у сучасному інформаційному соціумі

Армен А.С. _____ **238**
Кризис семейных ценностей в эпоху
постиндустриального общества

Голобородько В.М., Гладка Т.В. _____ **240**
Культурно-ціннісні аспекти трансформаційних процесів в Україні

Долголенко И.А. _____ **244**
Становление теории образования как социокультурной ценности

Курьянович А.В. _____ **247**
«Без чтения душно и душа голодает...»:
письма русских интеллигентов как духовная литература

Мартиненко Н.М. _____ **250**
Духовна еволюція індивіда і здоров'я

Мирон Я.А. _____ **253**
Релігія як фактор міжнародних відносин

Мудрак В.І. _____ **256**
Соціально-філософські тенденції формування свідомості
молодого фахівця в інформаційному суспільстві

Романюк І.Д. _____ **259**
Формування духовності
у студентів вищих медичних закладів

На думку П. Гаряєва, під час перекладу Біблії була допущена певна неточність. Справжній переклад її перших слів звучить так: «Спочатку була Думка...». Лише потім Думка – щось невловиме, невидиме – втілилася у світлі і звуці, тобто – у хвилі, перетворилася на звучне Слово – хвильову структуру, яка несе образ і сенс, програму життя всім організмам Землі, включаючи людину. Реалізують її молекули ДНК, які відображують як текст, так і образ. А оскільки вони випромінюють світло і звук, то й задум Творця необхідно шукати на хвильовому рівні. Крім того, активна роль у творенні життя належить людині, що створена за образом і подобою Творця…

В нас час наука розвивається потужними темпами, проте генетика сьогодні має поки що більше запитань, ніж відповідей. Але вчені-фізики зі світовими іменами стверджують, що якщо ми дізнаємося про усі закони хвильової генетики, то зрозуміємо таємницю походження людини.

Література

1. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.koob.ru/lipton/biology_of_belief
2. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://vp777.ucoz.ru/news/2009-05-19-44
3. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://www.youtube.com/watch?v=bKoS8t5zbEQ
4. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.nlp-system.com/yazykovaya-meta-model.php
5. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://ru.wikipedia.org/wiki/Нейролингвистическое_программирование

Маловицька Л.Ф.,
старший викладач кафедри естетики, етики та образотворчого мистецтва Житомирського державного університету імені Івана Франка
Василюк Я.С., Шевчук А.В.,
студенти Навчально-наукового інституту філології та журналістики
Україна, м. Житомир

Трансцендентний вимір евтаназії: заперечення заповіді «не вбивай» в сучасній культурі

Серед багатьох сучасних проблем нашого суспільства існують такі, які стрімко переростають зі статусу особистісних в соціальні та загальнолюдські. Це повною мірою відноситься до евтаназії, явище якої, безумовно, можна назвати одною із хвороб сучасного суспільства. У зв'язку з визнанням життя людини як найвищої цінності на тлі постійно зростаючого науково-технічного прогресу, проблема евтаназії почала

розглядатися в зовсім іншому світлі. Її можна вважати однією з найбільш гострих на сьогоднішній день невирішених релігійно-етичних, медичних та юридичних проблем сучасності.

Евтаназія (грец. «eu» – «добрий» і «thanatos» – «смерть») – це умисно вчинювані діяння (дія чи бездіяльність) медичного працівника, які спрямовані на припинення нестерпних фізичних чи психічних страждань пацієнта та здійснюються за неодноразовим чи одноразовим проханням пацієнта, або його законного представника, які є повністю, об'єктивно та своєчасно інформовані про наслідки такого втручання – з метою припинення цих страждань, що спричиняє смерть пацієнта. Вперше цей термін застосував в XVI ст. англійський філософ Френсіс Бекон, який у праці «Advancement of Learning» вказував, що у випадку невиліковної хвороби «…еутаназія… вже сама по собі є немалим щастям».

З огляду на становище сучасної моралі з поширенням суспільного песимізму, з одного боку, та бурхливим розвитком біології, медицини, психології – з іншого, науковий інтерес до евтаназії стрімко зростає. Цікавість до цієї проблеми пов'язана з прогресом реаніматології, що дає змогу тривалий час боротися за життя людини. Водночас розгляд зазначеного питання стимулює «світоглядний плюралізм», який визначає існування різних типів ціннісних орієнтацій, враховуючи позицію, що припускає вбивство та «право на смерть».

Історично явище евтаназії мало місце у різних культурах. Але завжди були не тільки прихильники, а й противники вбивства хворих та немічних людей. Так, у Клятві Гіппократа, яка була певним гарантом безпеки пацієнта, що базувалася на почутті моральної відповідальності за свої дії, беззаперечної поваги до людського життя від самого момента зачаття, йшлося: «…нікому, навіть за бажанням, не дам смертоносної отрути, і нікому не буду її радити…в чистоті та непорочності проводитиму своє життя та діяльність…»; пізніше у християнському філософсько-релігійному віровченні головним визнається принцип святості життя. Так, Святий Августин писав: «…ніколи не можна вбивати іншої людини, навіть якби дуже хотілося».

В наш час перша спроба легалізації евтаназії відбулась в Австралії, в 1996 р. На сьогодні в Австралії евтаназія є забороненою, а за порушення цієї заборони винна особа може бути за вироком суду довічно позбавлена волі. Першою країною, що легалізувала евтаназію та асистований суїцид у вигляді «Закону про припинення життя за бажанням чи допомогу в самогубстві» 2002 року, стала Голландія. Відповідно до цього закону кожен, хто досяг 16 років, має право самостійно визначити порядок та спосіб завершення свого життя. Для фізичних осіб у віці від 12 до 16 років для здійснення цього акту необхідною є згода своїх батьків чи інших законних представників. Другою державою в світі, яка законодавчо сприйняла ідею легалізації евтаназії, є Бельгія: відповідно до закону від 23

вересня 2002 р., право на евтаназію там мають особи, що досягли 18 років. У світі є ще декілька країн, які вважають евтаназією припустимим актом переривання життя людини, – це, зокрема, Швейцарія, Німеччина, Швеція та Фінляндія, де пасивна евтаназія перебуває за межами правового переслідування, а також Колумбія, Японія. Перший крок до легалізації пасивної евтаназії зробили парламентарі Франції.

Проте наразі більшість схиляється до переконання про недопустимість застосування евтаназії. До рахунку міжнародних нормативно-правових актів, що регулюють права на життя і опосередковано порушують питання про евтаназію, належать: Загальна декларація прав людини від 16 грудня 1948 р., Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 4 листопада 1966 р.та ін. Так, Європейський суд з прав людини у всіх розглянутих ним справах, що стосувалися права на життя, послідовно робив акцент на обов'язку держави захищати життя. У зв'язку з цим ст. 2 Конвенції захисту прав та основних свобод людини не може бути розтлумачена як така, що передбачає діаметрально протилежне право – право на смерть. До того ж, Рада Європи (25 червня 1999 р.) визначила пріоритетним не легалізацію евтаназії, а розвиток паліативної допомоги, усунення болю та всебічну підтримку пацієнта, членів їхніх сімей та інших осіб, які здійснюють догляд за хворими, що помирають.

Так само до цієї думки долучається й попередньо затверджена «Венеціанська декларація щодо невиліковних хвороб» (жовтень 1983 року), «Декларація про евтаназію» (39-та Всесвітня медична асамблея 1987 року), а також «Положення про самогубство з допомогою лікаря» (44-та Всесвітня медична асамблея, вересень 1992 року), де зазначається, що евтаназія як акт навмисного позбавлення життя пацієнта, навіть на його прохання, або на основі звернення з подібним проханням його близьких – неетична.

Слід зазначити, що у законодавстві практично усіх штатів США евтаназія та самогубство з допомогою залишається протизаконною і неприпустимою.

В Україні є декілька дискусійних думок з приводу цього питання. З одного боку, згідно зі ст. 27 Конституції України «кожна людина має невід'ємне право на життя. Ніхто не може свавільно позбавляти себе життя. Обов'язок держави – захищати життя людини». Отже, право на життя належить до сфери відповідальності держави за його здійснення, а тому на державу покладається обов'язок захищати це право. Не вважається етичною евтаназія і згідно з «Етичного кодексу медичної сестри України» (ст. 10). Крім того, ч. 4 ст. 281 ЦК України містить положення, відповідного до якого «забороняється задоволення прохання фізичної особи про припинення її життя», а ст. 52 Основ законодавства України про охорону здоров'я вже прямо і остаточно встановлює, що «медичним працівником заборонено здійснювати евтаназію – навмисне прискорення

смерті або умертвіння невиліковно хворого з метою припинення його страждань».

Великий вплив на проблему евтаназії має і релігійний чинник, який формує основу моралі в суспільстві. Християнське віровчення виступає проти евтаназії. Основне твердження базується на тому, що життя дано Богом, народження і смерть – також у руках Божих. Тому людина не має права забирати життя, навіть якщо сама прагне померти. Процес помирання духовно важливий і не може перериватись. Для навколишніх вмирання і смерть людині, яка страждає, – духовний подвиг любові і милосердя. Ісус Христос страждав до кінця і відмовився полегшити муки на Голгофі...

До заперечення евтаназії вдається й іслам. Мусульмани вірять, що лише Аллах вирішує, скільки людині жити. «Не вбивайте людину, крім лише як за правом, адже це заборонив Аллах» – засвідчує Коран (17, 33). Згідно з Ісламським кодексом медичної етики, «вбивство з милосердя, як і суїцид, знайде підтримку лише в атеїстичному способі мислення, за яким після земного життя наступає пустота». Проте, кодекс не вважає необхідним штучно підтримувати життя у тілі зі згасаючим розумом.

Найпоширенішим твердженням сучасного буддизму виступає переконання, що смерть як етап перероджения, дуже важлива, однак наступне перевтілення не буде сприятливим, якщо самовільно перервати нинішнє життя, тим більше евтаназія обтяжує карму.

Отже, специфічність проблеми передбачає вивчення евтаназії як морально-етичного явища. Головне ж, щоб історія не повторилася, і право на смерть не перетворилося в обов'язок померти – як це було у фашистській Німеччині. У будь-якому випадку, під маскою милосердя християнський світ вже свідомо і вперто заперечує заповідь «не вбивай»...

Література

1. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.filosof.com.ua/Jornel/M_51/Comko.htm

2. Безаров О.Т. Евтаназія в контексті медичної практики (за результатами соціологічного опитування в м. Чернівці) / О.Т. Безаров // Буковинський медичний вісник. – 2005. – № 1. – 149 с.

3. Котюк І.І. Правові та морально-етичні аспекти евтаназії та її альтернатив / І.І. Котюк, А.В. Мусієнко // Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. – 2002. – № 2. – С. 122-123.

4. Чорнобровий М.П. Еутаназія: pro et contra (філософсько-правовий підхід) / М.П. Чорнобровий, Р.О. Стефанчук, С.В. Лозінська // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. – 2004. – № 4. – С. 4-12.

5. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.church.uz/page_id234

6. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.sunhome.ru/journal/1539